

Soms versta je elkaar beter als er niet gepraat wordt

Door: Bianca van Eck

Groep 6 is 10 minuten geleden begonnen met het contractwerk, maar Sjoerd heeft zijn contract nog niet opgestart. Wanneer ik hem vraag waarom hij nog niet begonnen is zegt hij: "Daniël en Wout werken zoveel samen, dat ik het niet meer leuk vind. Ik vraag telkens of ze met mij samen willen werken en dan kiezen zij weer voor elkaar." Hoewel ik zijn gevoel daarbij zo ongeveer kan raden, vraag ik er toch naar. Ik voel me dan alleen. Ik heb soms het gevoel dat ik er niet bij hoor en ik denk dat meer kinderen dit voelen."

Om 10.00 uur nodig ik alle kinderen uit in de kring. Er liggen tien whiteboard stiften klaar. Ik schrijf op drie borden de opmerking van Sjoerd: *Soms heb ik het gevoel dat ik er niet bij hoor.* Ik zie dat kinderen meteen iets willen zeggen en geef aan dat we met elkaar in gesprek gaan zonder te praten, we voeren een stille dialoog.

We spreken af dat het stil moet zijn en dat je een stift mag pakken om op het bord te schrijven. De kinderen mogen alles opschrijven, maar het mag niet kwetsend zijn. Er ontstaat een discussie over naamgebruik. De kinderen besluiten samen dat je zelf mag weten of je er namen bij schrijft of puntjes.

"Maar," zegt Linda, "het mag niks gemeens zijn."

Op het eerste bord begint Harre ijverig te schrijven: *Ik vind dat ... vaak wordt buitengesloten.* Dennis schrijft op dat hij in groep 5 er niet bij hoorde, maar nu wel. Samira laat weten dat het fijn is om vrienden te hebben. Sommige kinderen lezen en zijn afwachtend, anderen geven direct feedback of schrijven ervaringen op.

Jop schrijft niks op. Jop loopt wel van het ene bord naar het andere. Hij volgt aandachtig wat er gebeurt.

Op het tweede bord schrijft Lot: *Ik vind het stom dat ... een rotopmerking maakte over mijn verhaal.*

Daniël staat direct op: Sorry, dat was ik. Wout schrijft er direct onder: *Ik ook! Mijn excuses.*

Lot reageert: Dan is het nu opgelost.

Na 25 minuten wordt er niet meer geschreven en volg ik de behoefte van de kinderen om er iets over te zeggen. Ik laat hen even begaan. "Deze manier is fijn, omdat we nu echt naar elkaar luisteren."

"Niemand schreeuwt er doorheen." "Iedereen mag iets zeggen." "Met ... bedoelde ik Jop," zegt Harre. De klas valt even stil. En dan knikt een aantal kinderen. Het klopt, Jop wordt soms buitengesloten. Jochem zegt dat hij het erg vindt dat dat gebeurt en wil zijn excuses aanbieden. Spontaan telt de groep af van drie naar één en zeggen de kinderen tegelijkertijd sorry. Jop bloost ervan en kijkt dankbaar om zich heen.

De kinderen zijn eerlijk zonder elkaar te kwetsen en zijn emotioneel. Iedereen drukt zijn gevoelens anders uit, sommige kinderen moeten huilen. Wat soms zoveel moeite kost, wat soms zo spannend kan zijn, wat soms pas na duwen en trekken gebeurt, is nu mogelijk door enkel voor even het geluid uit te draaien. Ik ben er stil van. "Juf, jij hebt ook tranen in je ogen!"

Bianca van Eck
Leerkracht groep 6
OBS de Bonckert
b.veck@stichting-invitare.nl